

● SMELO V LETO 1981

● NOVOLETNI POGOVOR Z MARJANOM ROŽIČEM ● NOVOLETNI POGOVOR Z MARJANOM ROŽIČEM ● NOVOLETNI

GRADIMO SVOJO ZAVEST,

Pred novim letom je predsednik skupščine mesta Ljubljana dr. Marjan Rožič sprejel urednike ljubljanskih občinskih glasil socialistične zveze delovnega ljudstva. Zapis o aktualnih problemih našega življenja in dela ter razvoja Ljubljane objavljamo v glasilih Dogovori, Javna tribuna, Naša komuna, Naša skupnost in Zbor občanov v skupni nakladi 125.000 izvodov.

Nekaj manj kot tri leta ste že predsednik mestne skupščine. V tem času je bilo opravljenega mnogo dela, potrebno je bilo veliko zavzetosti. Kaj vas spodbuja k še bolj zavzetemu delu, kdaj ste z opravljenim najbolj zadovoljni?

»Človeku je prijetno in zadovoljen je predvsem takrat, ko se stvari, za katere je odgovoren, kolikor toliko uspešno uresničujejo. Seveda so med nalogami in uresničevanjem še vedno neskladja, se pa zmanjšujejo. Vsak rezultat, ki pomeni korak naprej v razvoju Ljubljane, mene, in prepričan sem tudi druge, razveseljuje in nam daje občutek, da v Ljubljani, zlasti na osnovnih področjih, delamo dovolj enotno. Problemov v mestu res ne manjka. Najbolj sem zadovoljen, ko vidim ljudi, ki si prizadevajo, da bi kot samoupravljalci izpolnili svoje interese in naloge in ne izgubljajo časa in moči le z iskanjem opravičila, zakaj se nekaj ne da narediti — tako kot delajo nekateri. Taka zavzetost delovnega človeka spodbuja, daje korajžjo, da si še bolj dosleden. V Ljubljani lahko v letih stabilizacije, ki so pred nami, veliko naredimo, le še več zavzetosti in delovanja v samoupravnih odnosih nam je potrebno. Stabilizacija ni stagnacija ali čas, ko bi križem rok čakali na stare čase nestabilnosti, temveč pomeni razvoj na zdravih osnovah, na lastnih in združenih silah, na učinkovitem delu. To je usmeritev, ki smo jo oblikovali v ZK in jo bomo vsi uresničevali povezano v SZDL. Lahko smo ponosni na vse, kar dosegamo. Mesto je čvrsto prežeto in povezano v socialističnem samoupravljanju, čvrsto na Titovi poti.«

Problemov ne manjka, pravite. Kateri pa so osrednji, najpomembnejši za razvoj našega mesta in kako se jih lotevate z drugimi aktivisti?

»Nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov je edini porok za dosledno uresničevanje v planih opredeljenih interesov Ljubljane. To je edina pot za odločanje in delovanje naših delovnih ljudi in občanov kot nosilcev razvoja. Manj govoriti o samoupravljanju, dosledno ga uresničevati — to pa je naloga vsakogar. Pri oblikovanju — in potem uresničevanju — razvojnih usmeritev so naši cilji prevladovanje strukturnih neskladij tako v gospodarstvu kot v negospodarstvu, dolgoročni gospodarski, družbeni in socialni razvoj, ki bo na osnovi občutno večje produktivnosti dela, združevanja dela in sredstev, dohodkovnega povezovanja zagotavljal večji dohodek. Na vsakem koraku nam je dolgoročno potrebna dosledna politika stabilizacije. Potrebni so in že nastajajo skupni razvojni programi, da bi zagotovili večjo proizvodnjo hrane, energije in surovin. 12 odzov ima ali pripravljata take programe. Najvažnejše pa bo več izvažati, na vseh področjih se vključevati v svetovne ekonomske tokove. Pri tem pa se moramo zavedati, da bo manj investicij, pa več možnosti, da obstoječe bolj koristimo. Znanost je tako važen element razvoja. Pri tem se bomo neprestano zavzemali in uresničevali odprtost Ljubljane, saj bi bila nasprotna pot kaj slaba usluga povečanju dohodka. Seveda odprtost na vseh področjih, ob tem pa bo treba prevladati še vedno močne ostanke samozadovoljstva.

V vseh teh naših prizadevanjih pa moramo izhajati iz položaja delovnega človeka, delavca Ljubljane. Od vsakogar, ki dela in živi v Ljubljani, zahtevamo naloge razvoja povečano aktivnost. Zato se moramo neprestano spraševati, kako zagotoviti, da bo naše življenje in delo še bolj obrnjeno k slehernemu človeku, da bo vsakdo kot dober delavec in samoupravljalavec imel od Ljubljane čimveč, na vseh področjih: v urbanizmu, okolju, kulturnem in telesnokulturnem življenju itd.

● IGRAJMO KOT EN ORKESTER

Probleme na teh in drugih področjih bomo uresničevali z bolj zavzetim delom v delegatskem sistemu in ne zunaj njega, če bomo delali skupaj in pravočasno, s polno osebno odgovornostjo opravljali vsak svoje naloge — od krajevne skupnosti do skupščine mesta. Torej, igraymo kot en orkester — a note so razvojni programi, pa bomo uspešnejši. Tu je pomembna tudi vloga občinskih glasil in drugih sredstev obveščanja, ki lahko najbolj prikazujejo naše skupne interese, saj se še premalo zavedamo, da so interesi občin tudi interesi mesta in obratno. Vsi skupaj pa izvirajo iz življenja in dela delavcev in občanov.«

Za nami so skoraj tri leta dela v drugem mandatnem obdobju delegatskega sistema. Je Ljubljana danes takšna, kot ste si jo zamislili ob prihodu na mesto predsednika mestne skupščine?

»Že pred leti, v obračunu z nacionalizmom, je bilo jasno, da mora Ljubljana kreniti po poti hitrejšega lastnega gospodarskega razvoja, da se morajo razbliniti iluzije o hitrem razvoju brez industrije, zgolj z bankami in zastopstvi. Tako usmeritev smo še bolj razdelali in jo uresničujemo. Osebnost sem pričakoval, da bomo takratne dogovore uresničevali nekoliko hitreje, vendar smo se morali pri tem spopasti z omejenimi materialnimi možnostmi in

nezadostno učinkovitostjo. Še vedno namreč preveč časa izgublamo za ponavljanje že znanih stvari in premalo za uresničevanje dogovorjenega. Ključ za večjo učinkovitost je očitno v naših rokah, le bolj organizirano moramo delovati. To pa v času, ki je pred nami, pomeni več pozornosti sprejetim razvojnim programom v našem vsakodnevnem, konkretnem delu. Še enkrat naj poudarim, da je v razvoju Ljubljane le ena pot: dosledno uresničevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in utrjevanje delegatskega sistema. Vsaka druga usmeritev je nesprejemljiva, v nasprotju z interesi delavcev.«

V Ljubljani delujemo — zadnje čase bolj sistematično — za nadaljnji razvoj komunalnega sistema. Dosedanje izkušnje so nam prav gotovo dragocen napotek za odpravljanje slabosti, nedorečenega.

»Stvamost sproti potrjuje, kako koristno je, da smo se v Ljubljani odločili za razvoj občin in njihovo povezovanje v mesto kot posebno družbenopolitično skupnost. Lahko rečem, da se tak samoupravni koncept mesta vsak dan potrjuje. Pa vendar se moramo osvoboditi enostranskega lotevanja in razmišljanja, ki ne upošteva interesov delavcev in občanov, ki se oprežejo bolj v krog, kje je več oblasti — v mestu ali občinah. To je lažna dilema, saj moramo zagotavljati slehernemu delovnemu človeku in občanu možnost, da v svojih samoupravnih skupnostih in organizacijah odloča o temeljnih vprašanjih svojega položaja in s tem tudi razvoja mesta; za to pa se mora seveda ustrezno organizirati. Pa se vsi res zavedamo, da živimo v mestu, ki ima svoje zakonitosti življenja in jih je treba držati in obvladovati v samoupravnih rokah in pri tem ni prostora za različne »dusebrižnike«, ki kot novo ponujajo lokalizem, centralizem, za učinkovitost pa administrativne ukrepe?«

● MAR NISO NEKATERE OBČINE PREDALEČ OD ČLOVEKA?

»V temeljne organizacije združenega dela in krajevne skupnosti je treba vnesti več človekove razsežnosti, ki je vezana za problematiko mesta — za razvoj gospodarstva, ki ne more biti tozgodovsko zaprt, za vprašanja gradnje in izkoriščanja Cankarjevega doma, razvoja otroškega varstva ali usmerjenega izobraževanja. Skupna vprašanja v mestu so vezana za življenje in delo vsakega Ljubljančana, zato jih moramo s skupnimi naporu uresničevati.

Tudi ob preobrazbi krajevnih skupnosti mora biti v ospredju družbenoekonomski in ne zgolj organizacijski smisel. Krajevne skupnosti so skupnosti občanov, delavcev in morajo dobiti pravo vsebino dela: da ljudje prek hišnih svetov, potrošniških svetov, organizacij SZDL in podobno odločilno prispevajo k reševanju posameznih vprašanj, ki so bila od njih v prejšnjih krajevnih skupnostih preveč oddaljena. Interesi delovnih ljudi morajo biti v ospredju, da bi jih tako sami usklajevali in reševali.

Kaj niso tudi nekatere občine prevelike in preveč oddaljene od človeka? Na to vprašanje se seveda ne da odgovoriti z vrha ali iz pisane, ampak je možen realen odgovor v občinah samih. Po usmeritvah seje mestne konference Zveze komunistov Ljubljane bomo v občinah bolj poglobljeno razpravljali tudi o tem. Pomemben je tudi nadaljnji razvoj svobodne menjave dela. Tega pa ne smemo razumeti kot poziv k povečanju števila samoupravnih interesnih skupnosti ali administracij v njih, ampak kot prizadevanje za samoupravno obvladovanje vseh področij našega življenja in dela. Gre za to, da svoje zdravje, kulturno delovanje, strokovno in splošno izobraževanje in druge potrebe urejamo kot del gospodarjenja, da za programe izvajamo del dohodka in se zavedamo, da se tudi po tej poti lahko pride do povečane produktivnosti dela. Ponemod smo namreč že preveč »organizirani«, obremenjeni s papirji pa zato neučinkoviti.

● NEKATERI BI SKUPNI VOZ PELJALI PO SVOJE

Dela je očitno še precej. Kako pa bomo vse te naloge opravili?

»Odločno se moramo bojevati proti slehernemu lokalizmu in centralizmu. Naslednja ocena je morda malo preostra, vendar je blizu resnice: v Ljubljani se v skupščini in družbenopolitičnih organizacijah na osnovi argumentov in poti sporazumevanja ni težko dogovoriti o skupnih vprašanjih. Ko pa so odločitve sprejete in bi jih morali uresničiti, se pojavijo posamezniki, ki želijo voziti po svoje in se spreminjajo v nekakšne »advokate« in skrbnike za delovnega človeka. Taki posamezniki delujejo mimo samoupravljanja, imajo včasih za taka početa »tiho« podporo odgovornih, vnašajo zmedo, zavlačujejo uresničitev sprejetih odločitev in si laste oblast delavcev. Stvarnost pri nas v mestu je taka, da nekdo živi v eni občini, dela v drugi, nakupuje v tretji in ima otroka v varstvu v četrti občini. Razvoj ne bo tekkel v smeri, da bi bilo vse v eni občini. Eden brez drugega namreč ne moremo, tega se moramo vedno zavedati in do kraja odpreti oči za skupne probleme.

Potrebno nam je torej več sporazumevanja in dogovarjanja in predvsem uresničevanja dogovorjenega. Kdor tega ne dela, ni sposoben opravljati svoje dolžnosti. Kdor hoče »minirati« dogovore, ki jih je samo oblikoval, ta sabotira, dela proti samoupravljanju in interesom delovnih ljudi in občanov.

Zagotoviti bomo morali tudi učinkovito upravno in strokovno delo. Nekatere službe v Ljubljani uspešno delajo v skupnem interesu, nekatere pa so še vedno tako organizirane, da služijo parcialnim interesom, krajši konec pa potem potegne občan. Dogovoriti se bomo morali tudi za enotni delovni čas upravnih organov, ki bo predvsem prilagojen potrebam občanov. Tudi tu so še primeri, ko nekateri vlečejo po svoje, čeprav smo se v skupščini mesta Ljubljana dogovorili o enotni rešitvi tega vprašanja. In tako se nekateri upravni organi, ki predlagajo odčitve za delovni čas drugim, sami ne morejo ali nočejo primerno urediti.

Spremljanje razvoja komunalnega sistema v Ljubljani postaja trajna aktivnost. Potrebno je angažirano znan-

Dr. Marjan Rožič (Foto: Tadej Bratko)

stveno raziskovalno delo. Prizadevali si bomo, da bo Ljubljana tvorno prispevala k razvoju političnega sistema v SR Sloveniji in SFRJ. Če ne gradimo sistema, namreč puščamo odprti prostor za samovoljo, za tehnokratizem in birokratske tendence, torej za vse tiste, ki v zasedi čakajo, na katerem koraku bo samoupravljanju spodrsnilo. Še vedno pa mnogi mislijo, da se sistem uresničuje sam po sebi in za sebe, odločitev pa se lahko sprejemajo tudi na osnovah, ki niso zasnovane na samoupravljanju. Posebno skrb moramo posvetiti boju za zakonitost. Odločno se moramo spopasti z vsakim pojavom, ki ne spoštuje zakonov kot samoupravnih dokumentov.«

● DELEGATI IMAJO POLEG PRAVIC TUDI DOLŽNOSTI

Veliko pozornosti namenjamo v Ljubljani tudi nadaljnjemu razvoju delegatskega sistema, zlasti si prizadevamo za povečanje njegove učinkovitosti. Kaj smo na tem področju že dosegli?

»V celoti gledano smo z delegatskim sistemom in njegovo učinkovitostjo lahko zadovoljni. Postopoma prihajamo do prave vsebine dela temeljnih delegacij, čeprav so nekatere preveč prepuščene same sebi. To zlasti velja za delegacije, vraščene v okolje, ki jih je izbralo. Korak naprej je opaziti tudi v delu skupščinskih zborov, ki pa še vedno ne opravljajo svoje funkcije v celoti. Zbori združenega dela morajo namreč še bolj odražati probleme združenega dela, to pa seveda zahteva mnogo večjo aktivnost pri razvoju delegatskega sistema v delovnih kolektivih.

Vse manj se načelno ukvarjamo z delegatskim sistemom, ampak več s konkretnimi vprašanji, med katerimi velja na primer omeniti tudi delegiranje iz občinske v mestno skupščino. Prepoznajo se namreč občinske skupščine sestanejo le dva ali tri dni pred sejo mestne skupščine in tako delegati svoje obveznosti ne morejo opraviti, kot bi bilo treba. Zato je dober viški primer, ki bo postal skupna praksa, ko — recimo — novembra vabijo delegate za SML in pravočasno obravnavajo gradivo za decembrsko sejo mestne skupščine.

Veliko govorimo tudi o pravicah delegata: da je pravočasno obveščen, da dobi dobro pripravljeno gradivo in podobno, in to je dobro. Ob tem pa kar pozabljamo na njegove dolžnosti, da se na zasedanje zborov temeljito pripravi, se posvetuje, da se na obvezno udeležuje seje skupščine, sodeluje v razpravi in sporazumevanju. Skupščina mesta ostaja neučinkovita, če pridejo delegati s togimi stališči, od katerih ne odstopajo. Delegati morajo imeti pravico in dolžnost, da ustvarjalno razpravljajo z drugimi delegati, usklajujejo stališča in oblikujejo skupne dogovore, sicer delegatskega sistema ni. To je potem osnova za delo izvršilnih organov in seveda tudi delegatov.«

Še vedno so dnevni redi skupščinskih zasedanj preobsežni. Gradivo za mestno skupščino obravnavajo delegati na koncu seji in precej površno.

»Res marsikdaj prihajajo delegati na zasedanja mestne skupščine pretežno s stališči upravnih organov, ne pa z usmeritvami delegatske baze in občinske skupščine. Zato si prizadevamo, da bi tudi vse-

bino zasedanj mestne skupščine enakovredno obravnavali v skupščinah občin. Seveda ni potrebno, da o vsem razpravljajo vsi trije zbori, ampak naj gre tematika na dnevni red tistega zbora, kamor sodi. Naša zakonodaja je še vedno taka, da bi občini na katerih področjih rada vse predpisala. Tako je občinska skupščina tudi zaradi tega, ker ji na nekaterih področjih zakonodaja veže roke, preveč omejena v uresničevanje svoje ustavne funkcije, posledica pa so tudi številne povsem nepotrebne točke na dnevnih redih zasedanj. Bojevati se bomo morali, da bodo skupščine odločale o temeljnih vprašanjih, sočasno pa moramo tudi jačati odgovornost samoupravnih interesnih skupnosti in zlasti še izvršilnih organov.

● POZORNOST RAZVOJU OBROBJA

Ob krajevnem prazniku Vrhovcev, kjer živite, ste poudarili nujnost reševanja perečih problemov na obrobju mesta, saj se razlike med življenjskimi razmerami na vaseh in v mestu ne smejo poglabljati. Znana vam je tudi delegatska pobuda KS Golo Zapotok, da izdelamo v Ljubljani enotne kriterije za razvoj manj razvitih krajevnih skupnosti. Kaj bomo ukrenili?

»Sistematično delujemo na izenačevanju družbenoekonomskega položaja delovnega človeka in občana v mestu, upoštevalimo materialne možnosti in uresničujemo načelo vzajemnosti in solidarnosti. Rezultati obstoje, marsikaj pa moramo še storiti. Na tej osnovi mora Ljubljana v naslednjem srednjeročnem obdobju posvetiti več pozornosti razvoju obrobja, kjer je treba z večjo aktivnostjo krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela postopoma zagotoviti vsaj minimalni komunalni standard. Vse ljubljanske občine imajo tudi krajevne skupnosti, kjer imajo težave s preskrbo, s prevozi, s komunalno neurejenostjo, varstvom in podobnim. Začeti moramo postopoma reševati problem za problemom, saj vseh težav naenkrat ni mogoče odpraviti, še manj pa lahko pred njimi zapiramo oči. Veliko več naredimo lahko tudi v delovnih kolektivih v mestu, kjer so zaposleni ljudje iz teh krajev. Seveda pa morajo ti delavci tudi sami čimprej sporočiti takšne iniciative. Zavedati se moramo, da so bili in ostajajo kraji in vasi ob Ljubljani — tudi med NOB — stabilno zaledje mesta, ki se mora razvijati. Zato se mi zdi povsem normalno, da bodo delovni kolektivi skrbeli tudi za razvoj krajev, iz katerih prihajajo njihovi delavci. Krajevne skupnosti morajo biti še bolj povezane z zainteresiranimi ozdi, bolj uporne v iskanju in uresničevanju nalog, ki zagotavljajo višjo raven komunalnega življenja.

Veliko lahko naredimo tudi v kmetijstvu. Zainteresirani smo, da se vsak kosček zemlje skrbno obdeluje. S kmečkim turizmom, recimo, še skorajda nismo niti začeli. Smo pa v času, ko bo okolica Ljubljane postala še kako zanimiva za izlete in podobno. Zato je treba stimulirati ustanavljanje in delovanje gostinskih obratov, izletniških točk in jaz se pri tem ne bojim zasebne iniciative, ob ustrezni davčni politiki seveda. Bolj me moti, da se delo na osebnih sredstvih prepočasno razvija.

To bo pritegnilo mlade ljudi, utrjevanje kmetij na stabilni proizvodnji pa je pomembno tudi za uresničevanje obrambnih nalog. Posebej pa je pred nami naloga, da razvijamo proizvodni in uslužnostni del drobnega gospodarstva.«

Nujno je tudi stalno kulturno turistično oživiljevanje mestnega središča. Zdi se nam, da se tega problema lotevamo še preveč parcialno, prepočasno. Pri razvoju mestnega središča pa bi morali upoštevati ne le interese prebivalcev centra, ampak vseh v mestu in regiji, saj je center Ljubljane stičišče številnih gospodarskih, upravnih, družbenopolitičnih in kulturnih ustanov od občinskega do republiškega ali širšega pomena.

Napravljen je pomemben napredek. Proces oživiljevanja mesta teče, vendar žal še vedno prepočasno. Postopoma bomo prevladali lagodnost, da naj bo v središču mesta v soboto in nedeljo vse zaprto. Šele potem bo mesto še bolj postajalo prijetno stičišče za ljudi in ne za stvari. Za prihodnje leto smo že pripravili še bolj bogat program turistične, kulturne in gostinske dejavnosti. Ta usmeritev pa seveda ne pomeni, da naj pozabljamo na dogajanje drugje: ob Savi, v Mostecu, Tivoliju in še kje. Predvsem moramo razbistiti najrazličnejšo dejavnost v mestu, poživiti oblike amaterskega delovanja in vseh aktivnosti, ki prevladujejo odtujenost ljudi. Še vedno smo vsi skupaj mnogo preveč obremenjeni s stvarmi. Uspeh nam je samo gradnja velikega objekta, novih stavb, podcenjujemo pa majhne, a toliko pomembnejše uspehe: ureditev majhnega dela soseke, vpeljavo bolj človeškega ambianta v področje Ljubljane itd. Za to pa je potrebno več iniciativ krajevnih skupnosti in delovnih kolektivov. Urejanje moramo fasade, vzdrževati zunanost trgovin, potrebna je večja, dosti večja čistoča, urejati moramo zelene površine, na vsakem oknu naj bo cvetje, zasadiati moramo več dreves, zagotoviti več zelenja v mestu, povsod, kjer je to mogoče, namestiti klopi, bolj odločno v centru mesta zapirati ulice za avtomobilski promet, širiti prostore za pešce in kolesarje, več življenja vezati za Ljubljano, Tivoli, Rožnik in podobno. In seveda vsak med nami naj dela na tem.«

POGOVOR Z MARJANOM ROŽIČEM • NOVOLETNI POGOVOR Z MARJANOM ROŽIČEM • NOVOLETNI POGOVOR Z MARJANOM ROŽIČEM • NO

ŽIVIMO Z NAŠIM MESTOM!

(Nadaljevanje s 4. strani)

● LJUBLJANA SE KOT MESTO NE SME ZAPIRATI

Kako je za razvoj Ljubljane konkretno ugotovljen širši interes prebivalcev mesta, regije in republike?

»Ljubljana se kot mesto ne sme zapirati in to velja še posebej v odnosu na sosednje občine. Velja čvrst dogovor, da se mora širše območje razvijati na skupnih osnovah. Dobre izkušnje drugih velja boljše izkoristiti — na primer domžalske izkušnje v drobnem gospodarstvu, škofjeloške v kmečkem turizmu in podobno. Ker smo odprta skupnost, se lahko v Ljubljani kot posebno družbenopolitično skupnost združujejo tudi druge občinske skupščine, če ugotavljajo, da imajo z našimi občinami skupne interese in boljše razvojne možnosti. Seveda odprstost Ljubljane v odnosu na celotno državo ni vsem všeč; predvsem ni všeč tistim, ki so preveč zaljubljeni vase. Tako nekaterim kar prija, kadar trenutno spodrsne kakšna od predvidenih rešitev prizadevanj za aktivnejše povezovanje v Sloveniji in SFRJ.«

Obdobje stabilizacije moramo z vso odločnostjo nadaljevati kot trajno usmeritev in naše gospodarstvo čakajo tudi v prihodnjem letu izredno zahtevne naloge. Kaj pričakujete v letu 1981 od ljubljanske industrije, zlasti v občini Moste-Polje, kjer industrija predstavlja polovico vsega gospodarstva?

»Ljubljanska industrija lahko v naslednjem letu — in bo morala — napraviti še odločnejši korak v politiki gospodarske stabilizacije, saj je ta osnova boja za večji dohodek. To pa pomeni njeno večjo produktivnost, večji izvoz, več znanja in sveže pameti ter intenzivnejše povezovanje ne le v Ljubljani, ampak tudi z gospodarskimi subjekti v Sloveniji in Jugoslaviji. Pri tem gre za težak boj, ki zahteva veliko odločnosti, odrekovanja in spoznanje, da je delo zavzeto organizirano delo — osnovna pot napredka. To je Titova pot boja za napredek, to je nadaljevanje tistega, kar smo pričeli uresničevati pred 40 leti. S tem bo postavljen tudi temelj za solidno poslovanje v prihodnjih letih.

V Mostah bo prihodnje leto končana izredno pomembna naložba Yulona, ki je tudi pomemben primer skupnih vlaganj in nov dokaz, da se da s skupnimi prizadevanji kljub težavam zares veliko narediti. Letos so bili uspešni tudi v obvladovanju težav pri proizvodnji koles, kjer se odpirajo še nove lepe možnosti in menim, da bo interes za razvoj industrije v Mostah še porasel.«

● SAMOUPRAVLJANJU SO TUJE METODE IZSILJEVANJA

Omenili ste povezovanje gospodarstva; za številnimi sporazumi in dogovori pa se čisto skrivajo tudi odnosi izsiljevanja višjih cen in nič kaj samoupravnega obnašanja. Kako rešiti te probleme?

»Taka vprašanja je treba postaviti na dnevne rede zborov združenega dela in jih po de egatski poti pripeljati do rešitve. Ob tem pa se kaže izogibati samoupravnemu sporazumevanju na področjih, kjer lahko v samoupravno obvladovanem tržišču mnogo bolj učinkovito delujejo ekonomske zakonitosti. Samoupravljanju so tuje metode izsiljevanja, zato so sporazumi in dogovori najboljša pot, da enakopravno rešujemo skupne probleme. Na teh vprašanjih je SML posebej angažirana.«

Zgradili smo vrsto stanovanjskih sosesk in lepo število stanovanj, a vendar jih je še premalo. Tudi prvotnih načrtov o kompleksni gradnji sosesk nismo uresničili v celoti, marsikje smo ostali le pri tako imenovanih spalnih naseljih.

»Nobenega dvoma ni, da moramo nadaljevati z utrjeno politiko stanovanjske graditve. Na to nas obvezujejo tudi doseženi rezultati, ki niso majhni. Stanovanjska gradnja je v Ljubljani eden pomembnih dejavnikov gospodarskega razvoja, saj zaposluje gradbeništvo, pohištveno industrijo, dober del bele tehnike. Bojevati se moramo za večjo odgovornost občin pri stanovanjski gradnji, saj imam občutek, da danes vsakdo raje dokazuje, kako mora nekdo drug nekaj napraviti, namesto da bi to sam postoril. Bojevati se moramo proti miselnosti, da v pogojih stabilizacije lahko gradimo le

spalna naselja. Sredstva za stanovanjsko gradnjo, komunalno, otroško varstvo in druga je treba povezati v enoten program uresničevanja celovite soseske. Ne manjka nam stališč, ampak odločnosti in odgovornosti pri uresničevanju le-teh. Vztrajati moramo pri uresničevanju usmerjene stanovanjske gradnje in prevladati ostanke gradnje za trg. Važno je, da slehernega spodbujamo, da združuje lastna sredstva za ureditev svoje potrebe po stanovanju, da brez obotavljanja nadaljujemo s postopnim urejanjem ekonomskih stanarin, zagotavljamo tudi z večjim osebnim prispevkom, z vzdrževanjem stanovanj in prenovi starih delov mesta uresničujemo kot skupen interes. Potrebne pa bodo tudi korenite spremembe v gradbeništvu, da bi bili bolj produktivni in učinkoviti.

● ODLOČNO PROTI ČRNOGRADITELJEM

V preteklem letu je stekla široka akcija reševanja problematike črnih gradenj. Pa vendarle spet ugotavljamo, da rastejo kot gobe po dežju. Kaj je razlog za našo neučinkovitost?

»Najprej moramo učinkovito graditi stanovanja in poenostaviti birokratizirane procedure za pridobitev potrebnih dovoljenj, pa bomo odpravili miselnost, da je bolje graditi na črno. Proti črnograditeljem pa je treba tudi v bodoče odločno

datnih sredstev. Ljubljancem pa je treba odkrito povedati, da nekateri — teh pa je res zelo malo — niso pripravljeni nič prispevati, da bi hitreje uresničevali skupen program.«

Mestni potniški promet lahko veliko pripomore k reševanju prometnih zagat. Morda pa bi kazalo razmisliti tudi o vključevanju železnice v mestni promet?

»V Ljubljani mora imeti mestni potniški promet prednost pred osebnim prevozom. Najprej bo treba omejiti promet z osebnimi in drugimi avtomobili v središču mesta, postaviti parkirne prostore na obrobju ter z učinkovitim mestnim potniškim prometom hitro in kulturno pripeljati ljudi v mesto. Zato je treba širiti rumene pasove. Ob tem pa se bo prav gotovo razcvetelo tudi kolesarstvo, do katerega smo bili v preteklih letih preveč mačehovski. To pa zahteva večjo učinkovitost mestnega potniškega prometa in spremembe v delovnem času zaposlenih. Zelo aktualno je tudi vključevanje železnice v mestni promet. Pogovori o tem že tečejo, v pripravi so programi, zainteresirane pa so tudi sosednje občine. Želimo, da bi imela npr. kamniška proga funkcijo primestne železnice in drugačen režim. Uskladiti bo treba tudi vozne rede železnice in avtobusov. Tako postaja tudi primestni avtobusni promet vse bolj del mestnega, le premalo učinkovito je še.«

Novoletni pogovor urednikov glasil ljubljanskih občin s predsednikom skupščine mesta Ljubljana dr. Marjanom Rožičem

ukrepati. Često pa je razlog za črne gradnje tudi pretirana birokracija z zapletenimi postopki za pridobivanje ustreznih dovoljenj. Obenem pa je — ne samo na tem področju — naša najpomembnejša naloga usmerjati ljudi, graditi njihovo zavest, da se bodo zavestno, ne zaradi sankcij, odločali za legalno pot reševanja svojega stanovanjskega problema.«

● REŠEVANJE PROMETNIH ZAGAT JE MOŽNO LE V VSEJ ŠIRINI PROBLEMA

Kako pa je s programom gradnje cest v Ljubljani? Bo za radi denarnih težav okleščeni? Bo južna obvoznica dograjena do takrat, ko bo stekel promet skozi karavanski predor?

»Program gradnje cest smo sprejeli in tak tudi ostaja. Realizacijo programa pa bomo morali prilagajati materialnim možnostim. Vsak drug koncept bi pomenil, da sami sebe vlečemo za nos. S skupnimi prizadevanji moramo na vsak način zagotoviti, da bo južna obvoznica nared sočasno s karavanskim predorom. Zavedam pa se, da v Ljubljani z gradnjo cestne infrastrukture precej zaostajamo. Zato so tudi tu potrebna naša skupna prizadevanja — predvsem pa razumevanje za združevanje do-

gih. Ker se zavedamo, da nas tudi v letu 1981 čakajo težave pri preskrbi, bomo še utrjevali našo samoupravno organiziranost na tem področju in se še smeleje odločali za skupna vlaganja v preskrbo mesta in regije. V Vojvodini bomo s sovlaganjem zagotovili meso, pšenico...«

Stagniranje v razvoju maloprodajne trgovske mreže prav gotovo ne prispeva k naporom za boljše preskrbo?

»Seveda ne. V trgovini so potrebni krepki koraki naprej. Bojujemo se za sodobno, poslovno, specializirano trgovino, povezano s proizvodnjo. Se vedno ugotavljamo, da srednjoročni načrti nekaterih občin na področju trgovine predvidevajo le po eno ali dve trgovski organizaciji kot nosilca preskrbe, kar pomeni tako rekoč monopol. Ugotovimo potrebe, potem pa naj se vključijo tiste organizacije, ki so pripravljene in sposobne te potrebe zadovoljevati!

Trgovino moramo približati potrošniku. Zgled za to so recimo kioski, v katerih prodajajo sadje — tudi ob sobotah in nedeljah. Usposobiti in razširiti moramo tudi novi tržnici v Mostah (bo kmalu gotova) in za Bežigradom. Toda osebno sem prepričan, da drugih tržnic ne smemo več graditi, saj so preveč odmaknjene od ljudi. Potrebujemo racionalen, skromnejši in cenen koncept tržnic.

Menim, da je koristno spodbujati tudi trgovino kot osebno delo, kot drobno gospodarstvo, pogodbene organizacije združenega dela. Ljubljana pa rabi tudi trgovino »na visoki nogi« s ponudbo najkvalitetnejših proizvodov iz vse Jugoslavije, da bomo zanimivi tudi za sosede, za Italijane in Avstrijce.«

Tudi za storitveno obrt ugotavljamo, da je deficitarna. Se nam obetajo spremembe?

»Oblikovan je koncept razvoja na tem področju. Več iniciativ, rešitev in predlogov je potrebno uresničevati v KS in občinah. Pri tem ne smemo pozabiti, da imamo nekaj upokojujencev, ki bi še vedno lahko opravljali uslužnostne dejavnosti. Zakaj jim tega ne bi omogočili? V proizvodnji imamo precej univerzalno usposobljenih delavcev, ki bi bili lahko v servisih še mnogo koristnejši. Razvijati moramo tudi razvoj drobnega gospodarstva v proizvodni smeri, ki ima lahko izredno pomemben ekonomski vidik. Zgraditi moramo še bolj diferencirano in usklajeno davčno politiko, ki to omogočila hitrejši razvoj storitvene obrti, potrebujemo pa tudi več poguma pri uveljavljanju osebnega dela.«

● LJUBITELJSTVO IN MI

Zdaj pa še nekaj besed o kulturi in telesni kulturi. Kako poskrbeti za širjenje ljubiteljske kulture in za nadaljnji razvoj rekreacijske dejavnosti?

»Ljubljani se na kulturnem področju s Cankarjevim domom odpira lepa prihodnost. Kulturno življenje je in bo še bolj del celote in življenje vsakega od nas. Moramo ga tako organizirati, da bomo izkoristili vse prostore v domu in vse druge možnosti, ki v mestu obstoje, in zagotovili vpliv ljudi na program. Ob tem pa ne prestopimo negujemo ljubiteljsko dejavnost, preprečiti je treba nekatere tendence komercializacije ter omogočiti amaterskim ustvarjalcem — zlasti med delavci in mladino, da se še bolj vključijo v prizadevanja za poživitev središča Ljubljane.

Tudi na področju telesne kulture pojdemo bolj med ljudi. Obnašati se moramo kot Ljubljančani, brez lokalizmov. Zagotoviti moramo solidno vzdrževanje telovnih objektov — tudi zavod Tivoli — ter omogočiti, da jih občani množično uporabljajo.«

In kaj menite o tistih, ki ne spoštujejo nekaterih norm življenja v naši družbi. V mislih imamo predvsem tiste, ki ne plačujejo stanarine, elektrike, davkov...

»To je vprašanje osebne morale, našega osebnega odnosa do politike stabilizacije. Sprašujem se, kje je morala tistih, ki žive na račun družbe, ki svoje breme prevračajo na pleča drugih. Ukrepiti moramo tam, kjer hoče nekdo družbeno bogastvo preliti v osebno, sičér pa moramo voditi politiko, da bo takih posameznikov vse manj.«

● NOVOLETNA ŽELJA

»In ob koncu še tole. Vaša glasila pridejo v vsako družino, med vse Ljubljančane. Dovolite mi, da to izkoristim in se vsem zahvalim ob koncu leta 1980 za vse, kar so storili v interesu sebe in mesta, da se jim zahvalim za razumevanje ob reševanju nalog v mestu. Še posebej pa veliko osebne sreče, zadovoljstva in kar največ delovnih rezultatov v 1981. letu!«

POHIZ LJUBLJANA

POHIŠTVENO
MIZARSTVO

Moste,
Litijška c. 67

Priporočamo se in želimo
mного poslovnih uspehov
v letu 1981

inex adria aviopromet

inex adria aviopromet

LJUBLJANA	→	BEOGRAD	→ 5-krat tedensko
	→	SARAJEVO	→ 5-krat tedensko
	→	SKOPJE	→ 5-krat tedensko
	→	TITOGRAD	→ 3-krat tedensko
	→	SPLIT	→ 2-krat tedensko
	→	DUBROVNIK	→ 1-krat tedensko

Prodaja kart in informacije: IAA, Ljubljana, Titova 48, telefon 313-366 in vse turistične agencije v Sloveniji